

Hrvatski skladatelji na 71. Dubrovačkim ljetnim igrama (11. srpnja – 25. kolovoza 2020.)

Bogatstvo i raznolikost domaćeg stvaralaštva

Na Igrama su nastupili isključivo hrvatski umjetnici, i to oni koji žive u Hrvatskoj. A to je vjerojatno razlog što su na programu bila brojna domaća djela.

Piše: Sanja Dražić

Novija glazba

Bilo bi dobro kad bi i ubuduće makar hrvatski umjetnici u program uvrstili po jednu skladbu hrvatskoga skladatelja (a da nije riječ o tematskoj ili obiljetničkoj večeri)! Prisetimo li se prijašnjih sezona, moramo istaknuti da je Slovenska filharmonija uvijek izvodila jedno hrvatsko i jedno slovensko djelo, čime bi odala poštovanje i domaćinu i sebi.

Ovogodišnji glazbeni dio sadržavao je osam koncerata (uključujući i završni koji je dio ceremonije zatvaranja) te dvije plesne i jednu obiljetničku večer. Nastupili su pijanist Aljoša Jurinić, klavirski Trio Eusebius, klavirski duo Ivančić/Cikojević s gostujućim umjetnicima, Kvarter Papandopulo, Dubrovački simfonjski orkestar s dirigentom Nil Venditti i solistom Marijanom Đuzelom, mezzosopranistica Janja Vuletić i gitarist Maroje Brčić, brojni dubrovački izvođači udruženi u projekt *Dubrovnik na glazbenoj hridi* te na završnom

koncertu (ispred katedrale) Simfonjski orkestar HRT-a, dirigent Ivo Lipanović, sopranistica Lana Kos, bariton Željko Lučić i Mješoviti zbor Libertas. Gore i Zagrljaj naslovi su plesnih večeri, a Ženska klapa FA *Lindo* proslavila je 20 godina. Na pet koncerata održanih u Kneževu dvoru izvodila se hrvatska glazba, i to novijeg datuma.

Juranića, Petra Obradovića i Gordana Tudora. Detoni, Juranić, Obradović i Tudor bili su u publici kad se izvodilo njihovo djelo, a Tudor i na glazbenom podiju kao član Kwarteta Papandopulo. Nazočnost skladatelja svakome je

Pet skladatelja

U Dvoru su izvedena djela Borisa Papandopula, Dubravka Detonija, Zorana

Mezzosopranistica Janja Vuletić i gitarist Maroje Brčić uz autora praižvedbe, *Pjesmica sa dna škrinje*, akademika Zorana Juranića

Trio Eusebius na koncertu u atriju Kneževa dvora na pravi je način pročitao svježinu i zanimljivost skladbe Petra Obradovića *Tango to go*

koncertu dala posebno svečanu notu, s emotivnim i srdačnim trenucima zahvale izvođačima. Čak četvorica od petoro skladatelja povezana su s Dubrovnikom: Papandopulo je često gostovao u Gradu i dirigirao Dubrovačkim simfonijskim orkestrom, pa je i mnoga djela posvetio dubrovačkim glazbenicima i sastavima. Detoni posljednjih nekoliko godina živi na relaciji Dubrovnik – Zagreb, a sve češće samo Dubrovnik – Koločep. Juranić je podrijetlom iz Dubrovnika, a Obradović je potpuni Dubrovčanin.

Horoskopski znakovi

Medijski je najglasnije najavljivana Papandopulova skladba *Horoskop*. Riječ je o plesnoj suiti za dva klavira i udaraljke, napisanoj 1935. godine. Izveli su je pijanisti Zrinka Ivančić Cikojević i Dalibor Cikojević, udaraljkaši Kamen Pervitić i Fran Krsto Šercar te plesači Viktorija Bubalo i Šimun Stankov, čije su koreografije tumačile fizičke karakteristike znaka. Multimedijalnost je bila potkrijepljena projekcijama horoskopskih znakova na zidu. Međutim, u toj je koncepciji Papandopulova glazba potpuno pala u drugi plan, jer je Dalibor Cikojević prije svakoga stavka koji predstavlja određeni horoskopski znak čitao osnovne karakteristike toga znaka. I ne samo to. Kako su Ivančić Cikojević/Cikojević svaki stavak posvetili »nekom od uglednih Dubrovčana« (rođenih u tom znaku) – a ta su imena birana prema nekoj čudnoj logici – Dalibor Cikojević bi i o tom nekom rekao nekoliko rečenica. Napomenimo da je i najrazgovjetnija dikcija u Kneževu dvoru – pogotovo bez ozvučenja! – najčešće nejasna zbog akustike. Dakle, mnogi u publici nisu uopće razumjeli što Cikojević govori. Da bi se izbjegli svi nespoznanosti i produljivanje skladbe *Horoskop* na 63 minute te njezino potpuno rascjepkavanje, mogao se čitati tekst jednostavno 'ubaciti' u programsku knjižicu. Ili (što bi bilo najbolje) potpuno izostaviti, jer osebujna Papandopulova glazba, koja je u glazbenicima imala zanimljive interprete (naročito u Zrinki Ivančić Cikojević), sama je po sebi dovoljna! Slikovita je i originalna, prati emotivnu paletu i različita raspoloženja i ne treba je uvodno objašnjavati.

Glazbena hrid

Mnogo bolje predstavljanje doživio je Papandopulov *Koncert za ksilofon i gudače*, izveden na večeri pod nazivom *Dubrovnik na glazbenoj hridi*. Djelo je skladatelj posvetio Dubrovačkom simfonijskom orkestru i njegovu članu Janu Lotku. Ali taj podatak nije istaknut u programskoj knjižici niti ga se igdje spominje. Tu je skladbu dubrovačka publika čula zaista puno puta, koliko znamo i u nazočnosti samog Papandopula. Solist Filip Merčep dobro je vodio svoju diionicu, a gudački kvintet sastavljen od dubrovačkih glazbenika bio je uigrana pratnja.

Ipak, najbolju interpretaciju Papandopulove glazbe ponudio je Kwartet Papandopulo. Njegove *Tri studije* pripadaju klavirskoj literaturi, ali ih je pijanist Ivan Batoš 1956. godine preradio za četiri saksofona. Istaknimo da je nastup Kwarteta Papandopulo trajao baš po mjeri ljetnog večernjeg događanja. A po dinamičnosti programa i odličnim izvedbama Kwartet bi mogao sudjelovati na bilo kojem elitnom festivalu. Dakle, Kwartet Papandopulo imao je najbolji koncert ovoga ljeta.

Juranićeva praižvedba

Mediterranskim ugođajem bio je protkan nastup mezzosopranistice Janje Vuletić i gitarista Maroja Brčića. Oni su praižveli Juranićevu skladbu *Pjesmice sa dna škrinje*. Riječ je o četiri pjesme iz različitih krajeva: *Mare moja, dušo moja* i *Ninaj, ninaj, zlato moje* su iz Konavala, *Savila se tuga oko mene* iz Prvić Luke, a *Oj, pitomi sokole* iz Splita. Nadahnut spoj glasa i gitare te odjeka melosa u novom ruhu, lijepo se pronosio Kneževim dvorom.

Posebno je inspirativna bila izvedba skladbe *Zovem se Tryor* Dubravka De-

tonija, nastale 1996. godine u Dubrovniku na poticaj Trija Orlando. Riječ je o 27 međusobno povezanih dijelova. Izveo ju je Trio Eusebius koji je za interpretaciju baš te skladbe osvojio Nagradu grada Samobora i Hrvatskog društva skladatelja. Trio je počeo koncert Detonijevom skladbom i odmah nam pokazao izuzetnu uigranost, temperament, kulturu komornog zajedništva i dotjeranost svakog detalja. *Zovem se Tryor* im je zbog originalnosti, zanimli-

vosti i ljepote očito bila posebna inspiracija, pa su tri mlada glazbenika doslovoće čitala zajedno.

No da se ipak vratimo na spomenuti koncert Kwarteta Papandopulo koji smo proglasili najboljim na ovoljetnim lgrama. Zanimljivo je da su hrvatski skladatelji činili točno polovicu programa. Osim prethodno navedenih Papandopulovih *Studija*, u istoj večeri uživali smo u prošle godine napisanom *Kvartetu* za četiri saksofona. Skladatelj je Gordan Tudor, ujedno saksofonist i jedan od članova Kwarteta Papandopulo. Riječ je o skladbi u kojoj su improvizacije na saksofonu uobličene u *Tri scene*. Izuzetno interpretativno ujednačeni i u svakom trenutku raspoloženi i opuštani, publiku su držali u maksimalnoj usredotočenosti.

Dobitnik Orlando

Ovogodišnjom odlukom ocjenivačkoga suda za glazbu napravljen je presedan: nagrada *Orlando*, koju svake godine dodjeljuje Hrvatska radiotelevizija za najbolja festivalska ostvarenja, uručena je skladatelju, a ne izvođaču. Stoga smo

dužni upozoriti na grešku izgovorenu na svečanoj dodjeli nagrade održanoj u Sponzi na dan zatvaranja lgara. Dakle, nikad do sada nagrada *Orlando* nije uručena skladatelju pa tako ni Borisu Papandopulu 1986. godine. Tada je Papandopulo dobio *Grand prix*, a to je sasvim druga kategorija nagrade. Eto, samo je trebalo detaljnije provjeriti povijest nagrade. I pozicije. I recimo da je šteta što u obrazloženju nagrade uopće nisu navedene karakteristike laureatove glazbe.

A ovogodišnji je dobitnik skladatelj i trubač, Dubrovčanin Petar Obradović. Njegova se dojmljiva glazba svirala na čak tri koncerta – jednom kao glazbeni dodatak i dva puta kao dio službenog programa.

Rotacija i rasplamsaj

Činilo se da je Trio Eusebius baš na pravi način pročitao svježinu i zanimljivost skladbe *Tango to go*, pisane za klavirski trio. Djelo je nastalo 2012. godine i već smo ga slušali u dubrovačkim prostorima, najčešće u Salići od zrcala. Plesna zanesenost, temperamentnost koja se načas zaustavi pa se opet na neki odmaknuti način zarotira i rasplamsa, zaista je dočarana s punim angažmanom. I, kao glazbeni dodatak, odlično je zaokružila večer.

Plesni je ugođaj sadržavala i Obradovićeve skladbe *contraVals&contraDars*. Napisana je 2003. godine, a za ovogodišnju prigodu prilagođena instrumentalnom sastavu dubrovačkih glazbenika udruženih na koncertu *Dubrovnik na glazbenoj hridi*. Pomalo sanjarsko povezivanje dvaju plesova s mnogim iznenađujućim rješenjima često je imalo prizvuk sjete i nostalgije. Ansambl je zvučao nadahnuto i osjetilo se da baš svi izvođači uživaju. Recimo kako su među njima bili mnogi Obradovićeve školski kolege iz dubrovačke Glazbene škole koja je lani proslavila 90 godina postojanja.

Kwartet Papandopulo je u svoj program uvrstio Obradovićeve skladbu *Petricor*, koja dočarava miris zraka poslije kiše. U tom se mirisu miješa lavanda, vosak i razno bilje, patina brojnih ladanjskih zdanja. Odlični saksofonisti pažljivo su nas vodili kroz priču i atmosferu i izazvali oduševljenje publike.

Hrvatski festival

Ako bismo navedenim skladateljima dodali i sve one iz klapskog i zabavnog svijeta (s programa koncerta Ženske klape FA *Linda* koja je u Dvoru proslavila 20 godina), zaključili bismo da je glazbeni dio lgara bio u hrvatskom duhu. I to u svakom pogledu – i što se tiče izvođača i programa, ali i publike.